

[Harald Petersen.]

men da der er visse Versurposter at tage Hensyn til, kommer Departementschef Kofoed i sin Opgørelse for det nævnte Finansaar til det Slutresultat, at Statens samlede Nettoudgift, altsaa i 1939—40, før Besættelsen, var omtrent 1 Milliard Kroner, og det giver unægtelig et andet, men tillige et langt mere udtømmende Billede af Statens Husholdning end de 631 Mill. Kr., der stod opført paa det offentlige Statsregnskab som Driftsudgift.

Hvis man paa tilsvarende Maade vil foretage en Opstilling for Kommunernes Vedkommende det nævnte Aar, saaledes at man ikke alene medtager de almindelige Skatter, men ogsaa de samlede Monopolindtægter, som Kommunerne oppebærer, saa vil man komme til det Resultat, at Kommunerne det nævnte Aar opkrævede mellem 700 og 800 Mill. Kr. hos Borgerne. Det vil altsaa sige, at den samlede offentlige Husholdning i Aaret før Besættelsen androg 1700—1800 Mill. Kr. eller ca 35 pCt. af hele Nationalindkomsten, beregnet paa den Maade, som vi finder det Aar for Aar i Statistisk Aarvog.

Hvorledes Udviklingen nu har formet sig i Aarene under Besættelsen, er jeg ikke i Stand til statistisk at kunne kontrollere. Vi ved, at Nationalindtægten er steget i Takt med hele den inflatoriske Bevægelse under Besættelsen, men samtidig er den offentlige Husholdning udvidet kolossalt i Omfang og udvides i denne Tid saa at sige Dag for Dag, saaledes at der næppe er Tvivl om, at den offentlige Husholdning nu procentvis beslaglægger en langt større Del af Nationalindtægten end i Aaret, før Besættelsen fandt Sted. Ikke mindst paa Grund af den centrale Stilling, som Finanspolitikken i Stat og Kommuner indtager saavel med Hensyn til en aktiv Konjunkturpolitik som for den økonomiske Politik i det hele, vil jeg derfor meget indtrængende henstille, at den af Finansministeriets Departementschef foretagne Analyse af de finansielle Forhold ikke alene føres à jour til Vejledning baade for Rigsdagen og Offentligheden, men ogsaa kommer til at danne Grundlag for den fremtidige Opstilling af Statens Driftsregnskab.

En enkelt lille Ting vil jeg gerne nævne i denne Forbindelse. Det har ikke stor finansiell Betydning, men det har en vis principiel Betydning. Man har nu i adskillige Aar opført Arveafgiften direkte paa Kapitalregnskabet, medens den tidligere har været opført paa Driftsregnskabet. Den Fremgangsmaade, man har anvendt,

er noget ulogisk, idet man som sagt opfører den ordinære Arveafgift paa § 26, medens man til Gengæld opfører Forhøjelsen af den samme Arveafgift, som fandt Sted i 1933, paa Driftsregnskabet; naar Midlertidigheden med Hensyn til denne Afgift nu har været i 12 Aar, forekommer det mig besynderligt, at man vedbliver at postere den samme Afgift paa to forskellige Steder paa Statens Budgetter og Regnskaber. Enten skulde man overføre samtlige Arveafgifter til § 26 eller ogsaa opføre dem paa § 5, og det sidste synes jeg vilde være det mest korrekte.

En tredje Henstilling, jeg vil rette til den højtærede Finansminister, vedrører Kapitalregnskabet. Ved Reformen af Statsregnskabets Opstilling i 1925 blev der paa dette Punkt gennemført betydelige Forbedringer, navnlig med Hensyn til hele Afskrivningsspørgsmaalet og ogsaa med Hensyn til selve Overskueligheden af § 26. Det var en Ændring, som skabte Tilfredshed overalt, men pludselig, nemlig i Midten af 1930'erne, blev § 26 uden Forhandling med Finansudvalget eller nogen anden Repræsentation for Rigsdagen, og uden noget udtalt Ønske derom, fuldstændig omkalfatret og fremtræder nu i en helt ny Skikkelse. Det er muligt, at den nuværende Form er noget i Retning af en Lækkerbidsken for regnskabstekniske Feinschmeckere, men overskuelig eller let tilgængelig er den i hvert Fald ikke. Jeg har endog truffet de allerfineste Regnskabsteknikere, der kaldte den nuværende Form for § 26 for uhyrlig, netop paa Grund af dens Uoverskuelighed. Jeg vil derfor tillade mig at spørge, om det ikke var muligt enten at vende tilbage til den gamle Form, man havde fra 1925 til 1935, eller i hvert Fald at finde en Form, der var lettere tilgængelig at arbejde med end den nuværende; man vil i saa Tilfælde afhjælpe et Savn hos mange, som beskæftiger sig med dette Spørgsmaal, og som ikke alle sammen kan være regnskabstekniske Eksperter.

Den sidste rent saglige Henstilling, jeg vil rette til Finansministeren, gælder endelig Opstillingen af Statens Status, navnlig Afsnittet vedrørende Statsgælden. I de offentlige Publikationer, som man har Lejlighed til at følge her i Landet, hersker der paa dette Omraade en fuldkommen babylonisk Forvirring.

Lad mig her blot nævne, at paa Statsregnskabet for 1943—44, altsaa det sidst aflagte Statsregnskab, staar Statsgælden opført med et Beløb paa 1 250 Mill. Kr.